

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบล
ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน โดยใช้วิธีการ
วิจัยในเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการ
ปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 โดยการใช้แบบสอบถาม
ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร (Population) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้มีหน่วยเป็นปัจเจกบุคคล คือ
เจ้าคณะตำบลในเขตจังหวัดปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 จำนวน 786 รูป

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Samples) ได้แก่ เจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9
จำนวน 266 รูป โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณของ (Yamane, 1973
: 727) ซึ่งยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

จากสูตร n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด
 e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ (.05)

แทนค่าในสูตร			
		$\frac{786}{1 + 786 (.05)^2}$	$\frac{786}{2.96}$
n =			
		265.54	266

จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ ดังกล่าว ได้กลุ่มตัวอย่าง 266 ตัวอย่าง จากประชากรทั้งหมด 786 รูป

1.3 การสุ่มตัวอย่าง เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 266 รูปแล้ว ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างโดยแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ เรียกว่าระดับชั้นหรือชั้นภูมิแล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากทุกระดับชั้น ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการคำนวณหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนเจ้าคณะตำบลในจังหวัดนั้น ๆ} \times 266}{786} = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละจังหวัด}$$

ตัวอย่าง จำนวนกลุ่มตัวอย่างเจ้าคณะตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์

$$\frac{137 \times 266}{786} = 46.36 = 47$$

จำนวนกลุ่มตัวอย่างจังหวัดกาฬสินธุ์ = 47 รูป ผลการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 4 จังหวัด แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ชื่ออำเภอ	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	กาฬสินธุ์	137	47
2	ขอนแก่น	245	83
3	มหาสารคาม	166	56
4	ร้อยเอ็ด	238	80
รวม		786	266

เมื่อได้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ใช้วิธีการจับสลากในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยรวบรวมรายชื่อของเจ้าคณะตำบลทั้งหมดมาทำสลาก และจัดทำกล่องขึ้นมา 4 ใบ ตามจำนวนจังหวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 นำสลากรายชื่อเจ้าคณะตำบลทั้ง 786 แผ่น ลงในแต่ละกล่องให้ครบตามจำนวนเจ้าคณะตำบลในแต่ละจังหวัด จากนั้นจับสลากรายชื่อหน่วยตัวอย่างออกมาครั้งละแผ่น ทำการบันทึกรายชื่อนั้นไว้ และนำลงในกล่องตามเดิมหากจับได้รายชื่อเดิมก็จับใหม่ทำไปเรื่อย ๆ จนครบจำนวน 266 รูป ซึ่งได้แสดงไว้ในตารางที่ 2 ข้างต้นแล้ว

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 นี้ เป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า ซึ่งผู้วิจัยร่างขึ้นภายใต้แนวคิดทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ และกรอบแนวคิดการวิจัย ภายใต้การควบคุมและให้คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะต่างๆ ของเจ้าคณะตำบล คือ อายุ จำนวนพรรษา ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และจังหวัดที่ปฏิบัติงาน โดยให้เลือกคำตอบที่มีอยู่แล้วและเติมคำในช่องว่างที่กำหนดให้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการปฏิบัติงาน โดยจัดเรียงเนื้อหาตามลำดับของปัจจัยที่นำมาศึกษาวิจัย

3.2 การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัยกำหนดวิธีการตรวจสอบเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวัด โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ข้อคำถามในเครื่องมือการวิจัยต้องผ่านการพิจารณาด้านโครงสร้างเนื้อหา ความหมายและการใช้ภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ และทำการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence : IOC) ว่าข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่นำมาศึกษานั้น เป็นข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการวิจัย มีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา (Content Validity) ที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์และกำหนดไว้เป็นนิยามศัพท์หรือไม่ โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านได้แก่

- 1) ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านเนื้อหาการวิจัย
- 2) รศ.ดร.ปาริชา มารี เคน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านเนื้อหาการวิจัย
- 3) ผศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านเนื้อหาการวิจัย
- 4) ผศ.กัญญา บุรีรัตน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านการใช้ภาษาในการวิจัย
- 5) ผศ.ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านการวัดและ

ประเมินผลการวิจัย

โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะพิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence : IOC) โดยมีเกณฑ์คือ

- 1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC เฉลี่ย ตั้งแต่ 0.60 - 1.00 มีค่าความเที่ยงตรงสูงใช้ได้
- 2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC เฉลี่ย ต่ำกว่า 0.60 ต้องปรับปรุงยังใช้ไม่ได้

3.2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบเชิงเนื้อหาแล้ว ไป

ทดลองใช้ (Try-Out) กับเจ้าคณะตำบลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 รูป จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามด้านนั้น โดยเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป ซึ่งค่าความสัมพันธ์นี้จะป็นค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือ (Construct Validity) (รังสรรค์ สิงห์เลิศ, 2551 : 180)

3.2.3 นำข้อที่ได้ตามเกณฑ์มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบราค ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .92 ค่าสถิติดังกล่าวแสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูงสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

3.2.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญคณะเดิม เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ซึ่งปรากฏว่าได้รับความเห็นชอบ จึงนำไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนทุกด้าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เสนอไปยังเจ้าคณะจังหวัดทั้ง 4 จังหวัดของเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 (กาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด) เพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกับเจ้าคณะตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับเจ้าคณะตำบลแต่ละท่าน ในวันที่ทางคณะสงฆ์แต่ละจังหวัดจัดประชุมพระสังฆาธิการ โดยผู้วิจัยทำการอบรมชี้แจงก่อนลงมือเก็บข้อมูลผ่านที่ประชุมคณะสงฆ์ หากคำถามใดมีปัญหาที่จะอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่จะนำไปวิเคราะห์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดหมวดหมู่และบันทึกคะแนนแต่ละข้อในรูปแบบรหัส (Coding From) จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อทดสอบสมมติฐานเชิงทฤษฎีชั่วคราวที่สร้างขึ้นก่อนการวิจัย

5.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 สถิติวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ใช้การวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง โดยใช้โปรแกรมลิสเทล (LISREL) และสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติงานของเจ้าคณะตำบล โดยกำหนด ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Level of Significant .05)

การวิจัยระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อพัฒนาและยืนยันรูปแบบประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9

1. กลุ่มเป้าหมาย (Target Group)

1.1 กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนารูปแบบ ได้แก่ พระสังฆาธิการระดับปกครองชั้นผู้ใหญ่ นักวิชาการทางรัฐประศาสนศาสตร์ นักวิชาการทางด้านปรัชญาและศาสนา และนักวิชาการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 20 ท่าน

1.2 กลุ่มเป้าหมายในการยืนยันรูปแบบ ได้แก่ เจ้าคณะภาค 9, ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ขอนแก่น และกาฬสินธุ์ 4 ท่าน , เจ้าคณะจังหวัด ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ขอนแก่น และกาฬสินธุ์ 4 รูป ตัวแทนเจ้าพนักงานตำรวจในเขตตำรวจภูธร ภาค 4 1 ท่าน รวมเป็น 10 รูปและคน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในขั้นตอนที่ 2 เป็นการพัฒนาและยืนยันรูปแบบเพื่อนำไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบล โดยผู้วิจัยร่างรูปแบบประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 ขึ้นภายใต้แนวคิดทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ และทฤษฎีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาประสิทธิผลการปฏิบัติงานของเจ้าคณะตำบล จำนวน 20 ท่าน วิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงรูปแบบ (Expert Verify) โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบรวบรวมการวิจารณ์และข้อเสนอแนะ ทำการสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบรวบรวมการวิจารณ์ถอดข้อความ และนำมาเทียบกับบริบทของการวิจัยและปรับปรุงเพื่อให้ได้รูปแบบประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าคณะตำบลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 ที่เหมาะสมและนำไปเสนอต่อเจ้าคณะภาค 9, ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ขอนแก่น และกาฬสินธุ์ 4 ท่าน , เจ้าคณะจังหวัดร้อยเอ็ด มหาสารคาม ขอนแก่น และกาฬสินธุ์ 4 รูป ตัวแทนเจ้าพนักงานตำรวจในเขตตำรวจภูธร ภาค 4 1 ท่าน รวมเป็น 10 รูปและคน ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายยืนยันรูปแบบที่สมบูรณ์ต่อไป